

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném předsedy Vojtěcha Šimíčka, soudce Ludvíka Davida a soudkyně zpravodajky Kateřiny Šimáčkové ve věci ústavní stížnosti **V. S. K.**, t. č. Vazební věznice, zastoupeného JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem, se sídlem Sokolská třída 60, Praha 2, proti rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 18. října 2018, č. j. MSP-721/2015-MOT-T/115, za účasti ministra spravedlnosti jako účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a rekapitulace skutkového stavu

1. Stěžovatel je občanem Ruské federace a v současné době se nachází v předběžné vazbě ve Vazební věznici. Předmětem stěžovatelovy ústavní stížnosti je jeho nesouhlas s rozhodnutím ministra spravedlnosti o povolení vydání stěžovatele do Ruské federace a namítaný nesoulad tohoto rozhodnutí s ústavně garantovanými právy, především s právem na azyl a právem na spravedlivý proces.

2. V roce 2011 vstoupil stěžovatel na území Evropské unie, přičemž se postupně zdržoval v Litevské republice, v České republice a v Chorvatské republice. Dne 12. 10. 2012 vydal okresní soud Verkh-Isetskij, město Jekatěrinburg, Ruská federace, mezinárodní zatýkací rozkaz k trestnímu stíhání stěžovatele pro spáchání zvlášť závažných zločinů označených jako pokus trestného činu vraždy, vydírání, podvodu spáchaného dvěma skutky a legalizace (praní) peněz nebo jiného majetku nabytého osobou spácháním zločinu podle příslušných ustanovení trestního zákona Ruské federace. Na základě uvedeného mezinárodního zatýkacího rozkazu byl stěžovatel dne 1. 7. 2013 zadržen a uvězněn na území Chorvatské republiky. Během dvou let a sedmi měsíců, které stěžovatel strávil ve vazbě na chorvatském území, však Chorvatská republika nevyhověla žádosti Ruské federace o vydání stěžovatele.

3. V září 2013 podal stěžovatel v Chorvatské republice žádost o udělení mezinárodní ochrany (24. 9. 2013). Ta byla zamítnuta jak ve správním řízení (11. 4. 2014), tak i v následném soudním přezkumu (15. 10. 2014). V prosinci 2014 se stěžovatel dozvěděl o smrti svého bratra na území Ruské federace a krátce poté (29. 12. 2014) podal v Chorvatské republice druhou žádost o mezinárodní ochranu. Jeho opakovaná žádost byla rovněž zamítnuta (3. 2. 2015) a tento závěr byl následně aprobován správním soudem (27. 8. 2015).

4. V mezidobí vydal Městský soud v Brně dne 15. 4. 2015 evropský zatýkací rozkaz, v němž požádal Chorvatskou republiku o předání stěžovatele do České republiky za účelem trestního stíhání pro spáchání trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 3 věty druhé zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Okresní soud v Zagrebu rozhodl dne 17. 6. 2015 o předání stěžovatele z Chorvatské republiky do České republiky; ten se svým předáním souhlasil. K předání došlo dne 15. 2. 2016 a následujícího dne byl stěžovatel v České republice vzat do vazby.

5. Státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Brně uvedené trestní stíhání usnesením ze dne 29. 4. 2014 zastavila z důvodu § 172 odst. 1 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, tedy z důvodu, že skutek nebyl trestným činem. Po nabytí právní moci tohoto usnesení byl stěžovatel dne 5. 5. 2015 propuštěn z vyšetřovací vazby. Vzhledem ke skutečnosti, že v databázi Interpolu bylo po stěžovateli stále vyhlášeno pátrání ze strany Ruské federace, byl stěžovatel téhož dne, bezprostředně po propuštění z vyšetřovací vazby, opět zadržen a vzat do předběžné vazby za účelem vedení řízení o jeho vydání do Ruské federace. Generální prokuratura Ruské federace totiž požádala o vydání stěžovatele k trestnímu stíhání podle Evropské úmluvy o vydávání (č. 549/1992 Sb.; dále jen „Evropská úmluva o vydávání“) dopisem ze dne 25. 5. 2016, doručeným Ministerstvu spravedlnosti dne 1. 6. 2016.

6. Jelikož se stěžovatel v předávacím řízení vedeném v Chorvatské republice nevzdal práva na uplatnění zásady speciality, bylo nezbytné podle § 91 odst. 2 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (dále jen „ZMJS“) vyžádat souhlas Chorvatské republiky s jeho vydáním z České republiky do Ruské federace na základě čl. 15 Evropské úmluvy o vydávání. Ministr spravedlnosti Chorvatské republiky vyslovil souhlas s reextradicí stěžovatele rozhodnutím ze dne 10. 10. 2017.

7. Po zahájení předběžného šetření podle § 92 odst. 1 ZMJS podal stěžovatel dne 28. 12. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

8. V kontextu dříve podaných stěžovatelových žádostí vyhodnotilo Ministerstvo vnitra, že příslušnou k posouzení žádosti stěžovatele je Chorvatská republika, a to na základě čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 31-59; dále jen „nařízení Dublin III“). Chorvatská republika měla za těchto okolností podle čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III povinnost přijmout stěžovatele zpět na své území a posoudit nebo dokončit posouzení jeho žádosti.

9. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra požádal dne 23. 1. 2018 Chorvatskou republiku o přijetí stěžovatele zpět na chorvatské území a o následné posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Ministerstvo vnitra Chorvatské republiky dopisem ze dne 30. 1. 2018 odmítlo stěžovatele přijmout z důvodu jeho předchozího předání z Chorvatské republiky do České republiky. Ministerstvo vnitra však do Chorvatské republiky zaslalo dne 31. 1. 2018 remonstraci, načež Chorvatská

republika dopisem ze dne 13. 2. 2018 uznala svou příslušnost k posouzení dané žádosti a vyjádřila ochotu přijmout stěžovatele na své území.

10. Rozhodnutím ze dne 28. 2. 2018, č. j. OAM-193/LE-P07-ZA 15-2017, shledalo Ministerstvo vnitra žádost stěžovatele nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, protože bylo řízení o žádosti stěžovatele zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu a za stát příslušný k posouzení podané žádosti podle nařízení Dublin III byla označena Chorvatská republika. K přemístění stěžovatele do Chorvatské republiky však fakticky nedošlo, a to ani v šestiměsíční lhůtě dle čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, ani po následném prodloužení této lhůty o dalších šest měsíců podle čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III z důvodu uvěznění stěžovatele, o čemž Česká republika informovala Chorvatskou republiku dopisem ze dne 5. 6. 2018.

11. Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) mezitím v rámci extradičního řízení usnesením ze dne 9. 4. 2018, sp. zn. 11 Nt 202/2016, rozhodl, že vydání stěžovatele do Ruské federace, a to za současného přijetí záruk a ujištění poskytnutých Generální prokuraturou Ruské federace, je přípustné, neboť žádná ze zákonných překážek, která by jeho vydání mohla bránit, nebyla naplněna. Generální prokuratura Ruské federace především poskytla dostatečné ujištění, že stěžovateli v případě vydání nebude hrozit kruté či nelidské zacházení, ani uložení trestu smrti. Stěžovatelem namítané zásahy do jeho práv, kterým by v případě vydání do Ruské federace musel čelit, konkrétně hrozba nespravedlivého soudního řízení, velmi špatné podmínky v ruských věznicích či ohrožení stěžovatelova zdraví a života, byly krajským soudem zhodnoceny jako nepodložené. Vrchní soud v Olomouci (dále jen „vrchní soud“) poté stížnost stěžovatele proti usnesení krajského soudu zamítl dne 31. 5. 2018 z důvodu opožděnosti.

12. Na základě výše citovaných usnesení krajského soudu a vrchního soudu povolil ministr spravedlnosti napadeným rozhodnutím ze dne 18. 10. 2018, č. j. MSP-721/2015-MOT-T/115, vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace podle § 97 odst. 1 ZMJS. Vykonatelnost tohoto rozhodnutí byla na návrh stěžovatele usnesením Ústavního soudu odložena do chvíle, než bude rozhodnuto o stěžovatelem podané ústavní stížnosti (viz též níže bod 21 nálezu).

13. V mezidobí stěžovatel podal u Městského soudu v Praze dne 1. 10. 2018 žalobu na nečinnost Ministerstva vnitra dle ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Tentýž den podal stěžovatel návrh na vydání předběžného opatření podle § 38 odst. 1 s. ř. s. vůči ministru spravedlnosti. Městský soud v Praze tomuto návrhu stěžovatele vyhověl a usnesením ze dne 2. 11. 2018 uložil ministru spravedlnosti povinnost zdržet se vydání rozhodnutí o povolení vydání stěžovatele do Ruské federace do doby, než nabude právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany, nejpozději však do doby, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stane vykonatelným.

14. Následně však Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 11. 2018 žalobu stěžovatele zamítl, jelikož dospěl k závěru, že Ministerstvo vnitra nemá ani právo, ani povinnost vydat rozhodnutí o přemístění stěžovatele do Chorvatské republiky. Vzhledem k neexistenci povinnosti vydat rozhodnutí ve věci soud neshledal důvody pro vyslovení, že Ministerstvo vnitra je nečinné. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel kasační stížnost, tu však Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17. 1. 2019 zamítl.

Tím pozbylo účinnosti i výše zmíněné předběžné opatření Městského soudu ze dne 2. 11. 2018.

II. Argumentace stěžovatele

15. Stěžovatel se ústavní stížností ze dne 25. 10. 2018 domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí ministra spravedlnosti, neboť má za to, že byl tímto rozhodnutím dotčen ve svém základním právu na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jakož i ve svém právu na poskytnutí azylu podle čl. 43 Listiny.

16. Stěžovatel namítá, že po vydání rozhodnutí Ministerstva vnitra o nepřipustnosti jeho žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany a zastavení tohoto řízení zcela legitimně očekával své přemístění do Chorvatské republiky za účelem posouzení své žádosti o mezinárodní ochranu. Namísto toho však Ministerstvo vnitra postoupilo věc ministru spravedlnosti za účelem vydání rozhodnutí o povolení vydání stěžovatele do Ruské federace, přičemž tak učinilo v rozporu s obsahem vlastního rozhodnutí.

17. Stěžovatel je přesvědčen, že měl být do Chorvatské republiky vydán nejpozději dne 13. 8. 2018. Jelikož se tak nestalo, podal dne 1. 10. 2018 k Městskému soudu v Praze žalobu proti nečinnosti správního orgánu (Ministerstva vnitra), spolu s návrhem na vydání předběžného opatření, kterým by ministru spravedlnosti bylo uloženo, aby se zdržel vydání rozhodnutí o předání stěžovatele do Ruské federace.

18. Rozhodnutím ze dne 18. 10. 2018 však ministr spravedlnosti povolil vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace. Stěžovatel označuje toto rozhodnutí za nezákonné, přičemž svůj závěr opírá o stanovisko pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13 ze dne 13. 8. 2013 (ST 37/70 SbNU 619; 262/2013 Sb.; dále jen „stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13“), dle kterého ministr spravedlnosti nemůže povolit vydání osoby do doby, než bude pravomocně ukončeno řízení o udělení mezinárodní ochrany. V takovém nezákonném postupu ministra spravedlnosti stěžovatel spatřuje závažné porušení mezinárodní zásady non-refoulement. Neméně závažným důsledkem vydání stěžovatele do Ruské federace před pravomocným skončením řízení o udělení mezinárodní ochrany by dle stěžovatele dále bylo porušení ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces, jež je garantováno čl. 36 odst. 1 Listiny, a ústavně zaručeného práva na poskytnutí azylu, jež je garantováno čl. 43 Listiny.

19. Stěžovatel rovněž uvádí, že rozhodování o udělení azylu je předmětem tzv. společné azylové politiky Evropské unie. Upozorňuje, že udělování a odnímání jednotného azylového statusu je společným postupem všech členských států a poukazuje v této souvislosti i na čl. 18 Listiny základních práv Evropské unie a na nařízení Dublin III. Z posledně jmenovaného předpisu stěžovatel dovozuje, že v Chorvatské republice probíhající řízení o udělení mezinárodní ochrany má naprosto totožné důsledky ve vztahu k pravomoci ministra spravedlnosti povolit vydání stěžovatele do Ruské federace, jako kdyby takové řízení probíhalo v České republice.

20. V závěru své ústavní stížnosti stěžovatel zdůrazňuje mimořádnou naléhavost věci a žádá o přednostní projednání věci a o odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí v souladu s ustanovením § 79 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“).

III. Shrnutí řízení před Ústavním soudem

21. Ústavní soud usnesením č. j. II. ÚS 3505/18-16 ze dne 30. 11. 2018 k návrhu stěžovatele odložil vykonatelnost napadeného rozhodnutí ministra spravedlnosti do právní moci rozhodnutí o ústavní stížnosti, neboť shledal, že ve věci stěžovatele by výkon napadeného rozhodnutí mohl představovat nezhojitelný zásah do jeho práv, jelikož stěžovatel může být předán do Ruské federace každým okamžikem. Stěžovatel namítal, že mu v Ruské federaci hrozí vážná újma na lidských právech spojená s trestním stíháním za zvláště závažné trestné činy a případným uvězněním. Ústavní soud vyhodnotil, že odkladem vykonatelnosti napadeného rozhodnutí nejsou nepřiměřeně ohroženy zájmy jiných osob a návrhu stěžovatele vyhověl.

22. Pro účely řízení o ústavní stížnosti si Ústavní soud následně vyžádal vyjádření ministra spravedlnosti jako účastníka řízení. Zároveň požádal Městský soud v Praze o informaci o probíhajícím řízení o návrhu stěžovatele na předběžné opatření, vyžádal si soudní spis vedený u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 11 Nt 202/2016, jakož i správní spis týkající se stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany vedený u Ministerstva vnitra. Poté, co Městský soud v Praze vydal rozsudek v řízení o žalobě stěžovatele na nečinnost Ministerstva vnitra, vyžádal si Ústavní soud rovněž spis vedený u tohoto soudu pod sp. zn. 6 A 160/2018, včetně připojeného správního spisu.

23. Ministr spravedlnosti Jan Kněžínek ve svém vyjádření ze dne 28. 11. 2018 předně rekapituluje jednotlivé události projednávaného případu a ohrazuje se proti tvrzení stěžovatele, podle něhož „*Ministerstvo vnitra ČR zcela nepochopitelně postoupilo věc ministru spravedlnosti ČR za účelem vydání závěrečného rozhodnutí o povolení vydání do Ruské federace.*“ Ministr spravedlnosti v reakci na toto tvrzení uvádí, že stěžovatel nesprávně směšuje řízení extradiční s řízením o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem k tomu, že se jedná o dvě různá řízení projednávaná dvěma různými ministerstvy, není takový procesní úkon vůbec možný. K tomu ministr spravedlnosti dále dodává, že komunikace mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem vnitra Chorvatské republiky v lednu a únoru 2018 proběhla zcela bez přihlídnutí k extradičnímu řízení vedenému v České republice. Tvrdí-li stěžovatel, že k jeho předání do Chorvatské republiky mělo dojít nejpozději dne 13. 8. 2018, ministr spravedlnosti považuje za důležité doplnit, že šestiměsíční lhůta dle nařízení Dublin III může být prodloužena až na jeden rok, pokud přemístění nemůže být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby. Žalobu stěžovatele na nečinnost správního orgánu proto ministr spravedlnosti považuje za bezpředmětnou.

24. Ministr spravedlnosti se ve svém vyjádření dále věnuje předběžnému opatření dle § 38 odst. 1 s. ř. s., které bylo vydáno Městským soudem v Praze dne 2. 11. 2018. Upozorňuje, že Městský soud v Praze toto předběžné opatření vydal bez přihlídnutí ke skutečnosti, že ministr spravedlnosti dne 18. 10. 2018 vydal rozhodnutí, kterým bylo vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace již povoleno. S odkazem na judikaturu Ústavního soudu i na akademické prameny ministr spravedlnosti uvádí, že rozhodování ministra spravedlnosti o povolení či nepovolení vydání dle § 97 odst. 1 ZMJS není vydáváno ve správním řízení a nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví. Na rozhodnutí ministra spravedlnosti v extradičním řízení tak nelze uplatnit ani předběžné opatření dle § 38 s. ř. s., jak učinil Městský soud v Praze v uváděném případě. Jedinou vnitrostátní možností soudního přezkumu rozhodnutí ministra

spravedlnosti v extradičním řízení je přezkum Ústavním soudem v rámci řízení o ústavní stížnosti.

25. V souvislosti s namítanou nezákonností rozhodnutí o vydání stěžovatele do Ruské federace ministr spravedlnosti bez dalšího odkazuje na stanovisko Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, kterým argumentuje také stěžovatel. S odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1260/17 ze dne 15. 8. 2017 pak ministr spravedlnosti uznává, že mezinárodní ochrana udělená jiným členským státem EU je pro účely posouzení nepřipustnosti vydání osoby do cizího státu podle § 91 odst. 1 písm. b) ZMJS považována za stejně relevantní jako mezinárodní ochrana udělená Česká republikou. Za skutečnost odlišující případ stěžovatele od takové situace však ministr spravedlnosti považuje dosavadní neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli ze strany kteréhokoliv členského státu EU. V této souvislosti ministr spravedlnosti připomíná dvě již zamítnuté dřívější žádosti stěžovatele v Chorvatské republice a uvádí, že třetí žádost podaná stěžovatelem v České republice by byla považována za tzv. další opakovanou žádost dle § 11a odst. 3 zákona o azylu. Dle § 87a odst. 3 zákona o azylu se přitom na osobu podávající další opakovanou žádost nevztahují práva a oprávnění, která náleží žadatelům o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu.

26. Ministr spravedlnosti dále uvádí, že Ministerstvo spravedlnosti se dne 28. 8. 2018 obrátilo na Ministerstvo vnitra se žádostí o stanovisko, zda je v dané věci a situaci možné, aby ministr rozhodl o povolení či nepovolení vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace, a zda je toto vydání případně možné realizovat, zejména s ohledem na čl. 18 nařízení Dublin III, dle kterého by měl být jmenovaný předán zpět do Chorvatské republiky. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra dopisem ze dne 4. 9. 2018 sdělil, že stěžovatel již dvakrát neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu v Chorvatské republice, obě řízení byla meritorně již ukončena, a to včetně soudního přezkumu příslušných prvoinstančních rozhodnutí, a v obou případech s negativním výsledkem. Žádné další řízení ve věci mezinárodní ochrany v Chorvatské republice neprobíhá a stěžovatel tam není žadatelem o mezinárodní ochranu. Pokud by byl stěžovatel vrácen do Chorvatské republiky v rámci dublinského řízení, jeho další žádost o mezinárodní ochranu by byla považována za tzv. další opakovanou žádost ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 60-95; dále jen „procedurální směrnice“) a byla by ve světle uvedené směrnice považována za nepřipustnou. Ministerstvo vnitra proto došlo k závěru, že je účelné a právně možné, v případě rozhodnutí ministra spravedlnosti o povolení vydání stěžovatele do Ruské federace, jeho vydání skutečně realizovat.

27. Ministr spravedlnosti na základě informací od Ministerstva vnitra uvádí, že Česká republika má lhůtu jednoho roku, tj. do 13. 2. 2019, na realizaci přemístění stěžovatele do Chorvatské republiky. Zároveň je však ministr spravedlnosti přesvědčen, že Chorvatská republika v rámci předchozího posouzení dvou žádostí stěžovatele již posoudila žádost o mezinárodní ochranu v merituu věci a neshledala zde důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Tím jako příslušný členský stát dostala své povinnosti ve smyslu nařízení Dublin III a Česká republika je povinna toto rozhodnutí respektovat. Z dostupných informací podle ministra spravedlnosti navíc plyne, že Chorvatská republika rovněž již rozhodla o vydání stěžovatele do Ruské federace, a tento proces byl posvěcen Ústavním soudem Chorvatské republiky.

28. Ministr spravedlnosti proto uzavírá, že po posouzení všech skutkových a právních zjištění daného případu, s přihlédnutím ke stanovisku Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ze dne 4. 9. 2018 a ke skutečnosti, že ode dne 16. 3. 2018 již stěžovatel není v České republice žadatelem o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, rozhodl ministr spravedlnosti dle § 97 odst. 1 ZMJS o povolení vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace. Ústavnímu soudu proto jako účastník řízení navrhuje, aby stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl. Pokud by ústavní stížnost zamítnuta nebyla, dává ministr spravedlnosti podnět senátu k postoupení věci plénu Ústavního soudu podle čl. I odst. 1 písm. i) Rozhodnutí pléna Ústavního soudu o atrahování působnosti sp. zn. Org. 24/14, a to s ohledem na skutečnost, že v minulosti již byla obdobná materie projednána stanoviskem sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, avšak pouze ve vztahu k souběhu extradičního řízení a řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany na vnitrostátní úrovni.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

29. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 *a contrario* zákona o Ústavním soudu), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje i ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

A. Vymezení rozsahu přezkumu v posuzované věci

30. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy). Není další instancí proti rozhodnutím orgánů veřejné moci, není povolán k přezkumu správnosti aplikace podústavního práva; jeho úkol totiž spočívá v ochraně ústavnosti, nikoliv „běžné“ zákonnosti vydaných rozhodnutí. Nezabývá se eventuálním porušením běžných práv fyzických osob, pokud takové porušení současně neznamena porušení základního práva nebo svobody zaručené ústavním zákonem.

31. Ústavní soud ve své judikatuře mnohokrát konstatoval, že postup ve správním a v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, i výklad jiných než ústavních předpisů, jakož i jejich aplikace při řešení konkrétních případů, jsou záležitostmi správních orgánů a posléze pak obecných soudů; z hlediska ústavněprávního může být posouzena pouze otázka, zda skutková zjištění mají dostatečnou a racionální základnu, zda právní závěry těchto orgánů veřejné moci nejsou s nimi v "extrémním nesouladu", a zda podaný výklad práva je i ústavně konformní, resp. není-li naopak zatížen "libovůlí". Z těchto důvodů Ústavní soud hned úvodem předesílá, že mu nepřísluší přehodnocovat závěry příslušných orgánů veřejné moci, jelikož tyto jsou neodmyslitelně spjaty se zjišťováním a hodnocením skutkového stavu v projednávané věci.

32. Předmětem tohoto řízení před Ústavním soudem proto nejsou ani závěry obecných soudů o přípustnosti vydání stěžovatele, ani prostá zákonnost napadeného

rozhodnutí ministra spravedlnosti, ani zákonnost postupu Ministerstva vnitra ve věci řízení o žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Ústavnímu soudu pouze přísluší zkoumat, zda se ministr spravedlnosti nedopustil nepřipustného zásahu do základních práv a svobod stěžovatele tím, že rozhodl o jeho vydání k trestnímu stíhání do Ruské federace. Ústavní soud přitom hodnotí zejména to, zda se ministr spravedlnosti při posuzování zákonných podmínek vydání nedopustil svévole nebo interpretace, která by byla v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 15).

B. Podmínka obligatorního posouzení obecnými soudy dle § 97 odst. 1 ZMJS

33. Vydávání osob do jiných států je promítnutím povinnosti České republiky podle čl. 1 odst. 2 Ústavy dodržovat závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva. Účelem řízení o vydání (neboli extradičního řízení) je zjištění všech relevantních skutečností pro rozhodnutí ministra spravedlnosti o žádosti cizího státu o vydání osoby z České republiky k trestnímu stíhání nebo k výkonu již uloženého trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spočívajícího ve zbavení svobody. Vydání osoby se přitom zásadním způsobem dotýká jejich ústavně zaručených práv a razantně zasahuje do jejich poměrů (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, body 3 a 4).

34. Vydání osoby do jiného státu je nepřipustné v případech uvedených v § 91 ZMJS. Rozhodování o přípustnosti vydání je ve smyslu § 95 a § 97 ZMJS svěřeno obecným soudům, které se touto otázkou obligatorně zabývají v samostatném řízení. O naplnění některého z důvodů nepřipustnosti rozhoduje krajský soud; proti jeho rozhodnutí lze podat stížnost, o které rozhodne vrchní soud. Ministr spravedlnosti může o povolení vydání rozhodnout až po skončení tohoto řízení, a to pouze za předpokladu, že soudy neshledaly existenci žádného z důvodů nepřipustnosti vydání podle § 91 ZMJS. V opačném případě by ministr spravedlnosti o žádosti o vydání do cizího státu vůbec nerozhodoval a řízení o vydání by skončilo pouhým oznámením, že vydání nelze povolit, jak plyne z § 97 odst. 4 ZMJS [srov. též nálezn sp. zn. III. ÚS 665/11 ze dne 10. 9. 2013 (N 160/70 SbNU 477), bod 41].

35. Skutečnost, že ministr spravedlnosti je v otázce přípustnosti vydání vázán právním názorem obecných soudů, který není oprávněn ani přehodnocovat, ani nahrazovat, se promítá i do rozsahu přezkumu jeho rozhodnutí o povolení vydání v řízení o ústavní stížnosti. Předmětem ústavního přezkumu nejsou závěry obecných soudů o přípustnosti vydání, jelikož proti těmto rozhodnutím je možné podat samostatnou ústavní stížnost. Ústavní soud se proto v řízení omezuje pouze na zjištění, zda byla přípustnost vydání stěžovatele ještě před jeho povolením vyslovena rozhodnutím soudu, aniž by se jakkoli zabýval obsahem tohoto soudního rozhodnutí. Pokud by přitom vyšlo najevo, že ministr spravedlnosti povolil vydání v rozporu s rozhodnutím soudu, kterým byla vyslovena jeho nepřipustnost, nebo ještě před pravomocným skončením soudního řízení o jeho přípustnosti, pak by jeho postup musel být hodnocen jako flagrantní porušení zákona (neboli svévole), jímž by ve svém důsledku v rozporu s čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny odepřel stěžovateli soudní ochranu jeho základních práv a svobod. Zároveň by jím mohlo dojít i k porušení zásady non-refoulement, což by s ohledem na její povahu závazku vyplývajícího z mezinárodního práva současně znamenalo porušení povinnosti České republiky k dodržování těchto

závazků ve smyslu čl. 1 odst. 2 Ústavy, která se vztahuje i na rozhodování ministra spravedlnosti (srov. výše citovaný nálezn III. ÚS 665/11, bod 42).

36. K žádnému podobnému protiústavnímu postupu však v předmětné věci nedošlo. Napadené rozhodnutí ministra spravedlnosti bylo vydáno až poté, co přípustnost vydání stěžovatele posoudily obecné soudy. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 9. 4. 2018 rozhodl, že vydání stěžovatele do Ruské federace je přípustné, a to za současného přijetí záruk a ujištění poskytnutých Generální prokuraturou Ruské federace. Vrchní soud v Olomouci poté stížnost stěžovatele proti usnesení krajského soudu dne 31. 5. 2018 zamítl z důvodu opožděnosti. Tím stěžovatel zároveň z důvodů na své straně přišel o možnost přezkumu ústavnosti závěrů obecných soudů v řízení o ústavní stížnosti, kterou si ostatně ani nepodal. Napadené rozhodnutí ministra spravedlnosti bylo vydáno dne 18. 10. 2018, tedy v návaznosti na uvedená usnesení obecných soudů. Postup ministra byl tedy v souladu s ustanovením § 97 odst. 1 ZMJS a zároveň i s požadavky čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

C. Souběh extradičního řízení a řízení o udělení mezinárodní ochrany

37. Zákonnodárce vymezil správní řízení o udělení mezinárodní ochrany (azylové řízení) a soudní řízení o přípustnosti vydání (extradiční řízení) jako dvě samostatná a vzájemně nepodmíněná řízení, z nichž každé sleduje jiný účel. Soud rozhodující o přípustnosti vydání obligatorně zjišťuje, zda osoba, o jejíž vydání jde, požádala o udělení mezinárodní ochrany a s jakým výsledkem bylo toto řízení skončeno. Soud však nemá povinnost vyčkat skončení řízení o udělení mezinárodní ochrany a o přípustnosti vydání může rozhodnout i v jeho průběhu (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 11 Tcu 26/2001 ze dne 26. 6. 2001). Správní řízení o udělení mezinárodní ochrany i soudní řízení o přípustnosti vydání tedy mohou být vedena současně, přičemž výsledek každého z nich může mít relevanci pro rozhodnutí ministra spravedlnosti o povolení vydání, a to bez ohledu na pořadí, v jakém tato řízení skončí (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 19; nálezn sp. zn. III. ÚS 665/11, bod 47). V tomto ohledu Ústavní soud souhlasí s výtkou ministra spravedlnosti, že stěžovatel nesprávně směšuje extradiční řízení s azylovým řízením, pokud tvrdí, že Ministerstvo vnitra v únoru 2018 zcela nepochopitelně postoupilo věc ministru spravedlnosti. Jak ve svém vyjádření uvádí ministr spravedlnosti, takový procesní úkon není vůbec možný.

38. Přesto je však v případě souběhu extradičního řízení a azylového řízení naprosto klíčové, aby mezi Ministerstvem vnitra a ministrem spravedlnosti probíhala komunikace. Důvody nepřípustnosti vydání jsou totiž stejným způsobem relevantní nejen v době rozhodování soudu o přípustnosti vydání, ale i kdykoliv poté, až do okamžiku realizace vydání. Ministr spravedlnosti je tudíž povinen při svém rozhodování vždy zvažovat, zda rozhodnutí soudu o přípustnosti vydání není založeno na skutkových zjištěních, která v důsledku plynutí času přestala být aktuální, a tedy zda jej i nadále lze považovat za relevantní podklad pro případné povolení vydání s přihlédnutím k ochraně základních práv a svobod vydávané osoby. Pokud by vydáním došlo k neústavnímu zásahu do základních práv a svobod vydávané osoby, byl by ministr povinen vydání nepovolit.

39. Jednou ze skutečností, která by jednoznačně zpochybňovala přípustnost vydání, je dodatečné udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 91 odst. 1 písm. b) ZMJS.

Ústavní soud již opakovaně judikoval, že ministr spravedlnosti nemůže povolit vydání žadatele o mezinárodní ochranu do doby, než bude pravomocně skončeno řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to včetně případného soudního přezkumu (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 20; nález sp. zn. III. ÚS 665/11, bod 47; nález sp. zn. II. ÚS 1221/13 ze dne 29. 1. 2014, bod 22; či nález sp. zn. III. ÚS 1924/18 ze dne 2. 4. 2019, bod 22).

40. Skutkové okolnosti v projednávaném případě však nenasvědčují tomu, že by ministr spravedlnosti nemohl napadené rozhodnutí přijmout. Stěžovateli totiž nebyla v žádném členském státě Evropské unie udělena mezinárodní ochrana, ani v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí neprobíhalo nikde v Evropské unii řízení o první žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel sice podal dne 28. 12. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany, tato žádost však nebyla jeho první žádostí. O udělení mezinárodní ochrany totiž žádal již předtím v Chorvatské republice: poprvé v září 2013 a podruhé v prosinci 2014. Obě jeho žádosti byly zamítnuty, včetně soudního přezkumu. Řízení o jeho další opakované žádosti podané dne 28. 12. 2017 v České republice bylo s odkazem na předchozí žádosti v Chorvatské republice rozhodnutím Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra zastaveno. Tyto informace byly ministru spravedlnosti sděleny ještě před vydáním napadeného rozhodnutí, v reakci na jeho žádost o stanovisko Ministerstva vnitra, zda je v dané věci a situaci možné rozhodnout o povolení či nepovolení vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace, a zda je toto vydání případně možné realizovat. Ministr spravedlnosti tedy postupoval v souladu s požadavky plynoucími z ustálené judikatury Ústavního soudu, pokud se před vydáním napadeného rozhodnutí ujistil, že vydání stěžovatele nebrání probíhající řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

41. Jak Ústavní soud předestřel již v úvodu své argumentace, předmětem tohoto řízení není přezkum ústavnosti postupu Ministerstva vnitra v řízení o žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Pro účely posouzení předmětné věci je však relevantní otázka, zda mohl být stěžovatel v době vydání napadeného rozhodnutí ministra spravedlnosti chráněn před vydáním z důvodu neukončeného řízení o udělení mezinárodní ochrany; jinými slovy, zda ministr spravedlnosti neměl s rozhodnutím vyčkat do doby, než bude řízení o udělení mezinárodní ochrany ve věci stěžovatele pravomocně skončeno. Na základě informací ze spisové dokumentace dospěl Ústavní soud k závěru, že žádost stěžovatele ze dne 28. 12. 2017 nemohla být překážkou vydání napadeného rozhodnutí ministra spravedlnosti, jelikož probíhající řízení o další opakované žádosti o mezinárodní ochranu není překážkou vydání žadatele do jiného státu v rámci extradičního řízení.

D. Subjektivní práva žadatelů o azyl: vnitrostátní a unijní úroveň ochrany

42. Podle čl. 43 Listiny jsou české orgány veřejné moci povinny přijímat a zabývat se žádostmi o udělení azylu z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Obsahem tohoto ustanovení je nejen závazek státu, nýbrž i odpovídající subjektivní právo jednotlivce, aby byla jeho žádost o mezinárodní ochranu státem věcně projednána. Porušením tohoto práva, ve spojení s právem na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny, by proto byl takový postup státu, v jehož důsledku by žadateli

o mezinárodní ochranu byla upřena možnost projednání jeho žádosti (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 20).

43. Podobný závazek plyne rovněž z čl. 18 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina EU“), podle něhož je právo na azyl zaručeno při dodržování Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967 a v souladu se Smlouvou o Evropské unii a Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „SEU“ a „SFEU“).

44. Podle čl. 3 odst. 2 SFEU poskytuje Evropská unie svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, v němž je zaručen volný pohyb osob, ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se ochrany vnějších hranic, azylu, přistěhovalectví a předcházení potírání zločinnosti. Na uvedené ustanovení navazují čl. 67 a čl. 78 a násl. SFEU, vyjadřující požadavek společného evropského azylového systému a jednotného azylového statusu, jakož i čl. 82 a násl. SFEU o vzájemném uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech. Nedílnou součástí společného evropského azylového systému je nařízení Dublin III a procedurální směrnice (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 17. 3. 2016 ve věci C-695/15 PPU *Shiraz Baig Mirza*, ECLI:EU:C:2016:188, bod 42; všechna rozhodnutí Soudního dvora jsou dostupná na <https://curia.europa.eu/>). Tento tzv. dublinský systém zůstává základem pro vytváření společného evropského azylového systému, neboť přesně určuje, který členský stát je příslušný pro posuzování žádostí o mezinárodní ochranu (srov. odůvodnění nařízení Dublin III, bod 7).

45. Listina EU se aplikuje výhradně v situacích, v nichž dochází k uplatnění unijního práva („if EU law applies, the Charter applies“), tedy pokud je naplněna hypotéza čl. 51 odst. 1 Listiny EU [srov. nález sp. zn. II. ÚS 443/16 ze dne 25. 10. 2016 (N 200/83 SbNU 209), bod 30; srov. též *a contrario* usnesení sp. zn. III. ÚS 4078/17 ze dne 27. 11. 2018; usnesení sp. zn. II. ÚS 3811/17 ze dne 17. 4. 2018; usnesení sp. zn. IV. ÚS 1458/17 ze dne 5. 12. 2017; či nález sp. zn. Pl. ÚS 10/12 ze dne 23. 5. 2017 (N 82/85 SbNU 393; 207/2017 Sb.), bod 70]. V projednávané věci bezpochyby dochází k uplatňování unijního práva, a to jak přímou aplikací relevantních ustanovení unijního práva (především nařízení Dublin III), tak i aplikací ustanovení vnitrostátního práva, které jsou transpozicí směrnic (např. procedurální směrnice). Z tohoto důvodu je kritériem přezkumu napadeného rozhodnutí Ústavním soudem i právo na azyl ve smyslu čl. 18 Listiny EU (srov. usnesení sp. zn. II. ÚS 211/17 ze dne 6. 3. 2018, bod 18).

46. Ústavní soud v této souvislosti upozorňuje, že ve vztahu k souběhu azylového řízení a extradičního řízení jsou garance plynoucí z čl. 18 Listiny EU minimální, resp. že ve vztahu k zárukám nemožnosti vydání žadatele do jiného státu je ochrana žadatelů zakotvena v právním řádu České republiky znatelně širší než ochrana poskytovaná unijním právem.

47. Procedurální směrnice v čl. 9 odst. 1 garantuje žadatelům o mezinárodní ochranu právo setrvat na území členského státu po dobu řízení o jejich první žádosti, zároveň však v čl. 9 odst. 2 umožňuje členským státům učinit výjimku z tohoto pravidla mimo jiné tehdy, pokud osobu předají či vydají na základě závazků podle evropského zatýkacího rozkazu či z jiných důvodů jinému členskému státu nebo třetí zemi. Unijní právo tedy *prima facie* nebrání členským státům vydat žadatele do třetí země, a to ani

v případě probíhajícího řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu, plyne-li státům taková povinnost z jejich mezinárodních závazků. To znamená, že pokud by vnitrostátní právní úprava některého členského státu dávala přednost extradičnímu řízení před prvním řízením o udělení mezinárodní ochrany, unijní úprava by takovému řešení nebránila.

48. Česká republika však dává přednost ochraně práv jednotlivců před bezvýhradným plněním jiných mezinárodních závazků. Ústavní soud ustáleně judikuje, že respekt a ochrana základních práv jsou definičními znaky materiálně chápaného právního státu, proto v případě, že vedle sebe existuje smluvní závazek chránící základní právo a smluvní závazek, který směřuje k ohrožení téhož práva, musí závazek první převážit [srov. nálezn sp. zn. I. ÚS 752/02 ze dne 15. 4. 2003 (N 54/30 SbNU 65); nálezn sp. zn. I. ÚS 2462/10 ze dne 10. 11. 2010 (N 221/59 SbNU 195); stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 16; či nálezn sp. zn. III. ÚS 1924/18 ze dne 2. 4. 2019, bod 22].

49. Konkrétním důsledkem výše citované judikatury Ústavního soudu je závěr, že vydání žadatele o mezinárodní ochranu před pravomocným ukončením řízení o jeho první žádosti by bylo porušením jeho ústavně garantovaných práv, a to bez ohledu na to, zda by toto řízení o první žádosti bylo vedeno v České republice či v jiném členském státě Evropské unie. **Na žadatele o mezinárodní ochranu v jiné členské zemi Evropské unie je totiž nutno pohlížet jako na žadatele o mezinárodní ochranu v členské zemi, v níž probíhá extradiční řízení, a proto pokud žadatele nelze vydat po dobu řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu v České republice, taktéž jej nelze vydat po dobu řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu v jakémkoli jiném členském státě Evropské unie** (srov. analogicky nálezn týkající se již uděleného azylu v České republice a v ostatních členských státech EU, sp. zn. II. ÚS 1260/17 ze dne 15. 8. 2017, bod 23).

50. **K porušení práv žadatele o mezinárodní ochranu naopak nemůže dojít v případě, pokud vydávaná osoba opakovaně žádá o udělení mezinárodní ochrany ze stejných nebo obdobných důvodů, tj. aniž by se změnily rozhodné poměry, poté, co bylo skončeno řízení o její první žádosti, včetně případného soudního přezkumu.** Její vydání za těchto okolností z povahy věci nemůže působit zásah do výše uvedených práv (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 20; nálezn sp. zn. III. ÚS 665/11, bod 47; či usnesení sp. zn. III. ÚS 728/18 ze dne 22. 5. 2018, bod 19), jelikož obsahem práva na azyl ve smyslu čl. 43 Listiny (a rovněž ve smyslu čl. 18 Listiny EU) není nárok jednotlivce na udělení mezinárodní ochrany, nýbrž „pouze“ subjektivní právo, aby byla jeho žádost o mezinárodní ochranu státem věcně projednána v souladu se zákonem. Takovýto závěr je nezbytný, neboť v opačném případě by předmětná osoba mohla v podstatě pouhým neustálým podáváním dalších žádostí o mezinárodní ochranu vydání donekonečna bránit, což by se již potřebě ochrany základních práv a svobod zjevně vymykalo (srov. nálezn sp. zn. III. ÚS 1924/18 ze dne 2. 4. 2019, bod 23).

51. I v tomto kontextu přitom platí, že na další opakované žádosti v České republice a v jiných státech Evropské unie je nutno nahlížet stejně, a to opět s odkazem na společný evropský azylový systém, resp. na jednotný unijní prostor svobody, bezpečnosti a práva. Ústavní soud se plně ztotožňuje s argumenty stěžovatele v tom ohledu, že rozhodování o udělení azylu je předmětem tzv. společné azylové politiky

EU, a proto je udělování a odnímání jednotného azylového statusu společným postupem všech členských států Unie. Jinými slovy, pro účely řízení o azylu je rozhodný stav na území celé Evropské unie, nikoli pouze dílčí stav na území jednotlivých členských států.

52. V projednávané věci je ze skutkových zjištění zřejmé, že v okamžiku rozhodování krajského soudu nebyl stěžovatel žadatelem o udělení mezinárodní ochrany ani ve smyslu čl. 9 odst. 1 procedurální směrnice, ani ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, jak uvedl ve svém vyjádření i ministr spravedlnosti. Stěžovatelova žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 12. 2017 byla v pořadí již třetí žádostí v rámci Evropské unie, přičemž stěžovatel ve své žádosti ani v následném pohovoru neuvedl žádnou změnu rozhodných poměrů, jak Ústavní soud zjistil z vyžádané spisové dokumentace Ministerstva vnitra. Za těchto okolností Ústavní soud dospěl k závěru, že vydání napadeného rozhodnutí nebránilo ani unijní právo, ani vnitrostátní právo.

53. Nad rámec výše uvedeného považuje Ústavní soud za důležité připomenout, že je povinností Ministerstva vnitra, aby v případech, kdy je vedeno řízení o vydání žadatele, postupovalo co nejvíce efektivně a bez průtahů a v tomto směru využívalo prostředky, které mu právní řád poskytuje. Obdobně lze přitom apelovat i na postup správních soudů (srov. stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, bod 22; nálezný sp. zn. III. ÚS 665/11, bod 49). Prostředky efektivního postupu přitom neplynou pouze z vnitrostátního práva [např. § 10a odst. 1 písm. e) nebo § 16 odst. 2 zákona o azylu], nýbrž i z práva unijního.

54. Nařízení Dublin III je projevem zásady vzájemné důvěry mezi členskými státy. Jeho účelem je urychleně určit členský stát tak, aby byl žadatelům zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby bylo posouzení žádosti o mezinárodní ochranu „dokončeno“ (viz čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III; srov. též výše citovaný rozsudek Soudního dvora ve věci C-695/15 PPU *Shiraz Baig Mirza*, bod 65). Hlavním cílem dublinského systému je tedy „zrychlit posuzování žádostí v zájmu jak žadatelů o azyl, tak zúčastněných států“ (viz stanovisko generální advokátky Sharpston ze dne 17. 3. 2016 ve věci C-155/15 *Karim*, ECLI:EU:C:2016:189, bod 17).

55. Postup Ministerstva vnitra v projednávané věci však nevedl ke zrychlení posuzování žádosti stěžovatele. Poté, co ministerstvo vyhodnotilo, že dle nařízení Dublin III je k posouzení žádosti stěžovatele příslušnou Chorvatská republika, požádalo o přijetí stěžovatele zpět na chorvatské území; k faktickému předání stěžovatele do Chorvatské republiky však z důvodu uvěznění stěžovatele nikdy nedošlo.

56. Unijní úprava přitom nabízí členským státům možnosti, jak efektivně postupovat v případě dalších opakovaných stížností, v nichž žadatelé neuvádějí nové rozhodné skutečnosti. První takovou možnost poskytuje čl. 33 odst. 2 písm. d) procedurální směrnice, který umožňuje odmítnout žádost jako nepřijatelnou, pokud jde o opakovanou žádost, v níž se neobjevily žádné nové skutečnosti. Ministerstvo vnitra tak mělo možnost odmítnout žádost stěžovatele, aniž by muselo upřednostňovat řízení o přijetí stěžovatele zpět do Chorvatské republiky podle čl. 18 nařízení Dublin III. Judikatura Soudního dvora potvrzuje, že „v případech vyjmenovaných v čl. 33 odst. 2 ... směrnice členským státům umožňuje odmítnout žádost o mezinárodní ochranu jako nepřijatelnou, aniž by musely upřednostňovat řízení o převzetí nebo přijetí zpět podle nařízení Dublin

III (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 3. 2019 ve skutkově obdobné věci C-297/17 *Ibrahim*, ECLI:EU:C:2019:219, bod 77).

57. Druhou možnost pro efektivní postup nabízí čl. 17 nařízení Dublin III, jež členskými státy umožňuje meritorně posoudit žádost o mezinárodní ochranu i tehdy, pokud k jejímu posouzení nejsou dle nařízení Dublin III příslušné (jde o tzv. diskreční ustanovení, které je reflexí suverenity členských států, a má tedy zcela fakultativní charakter; srov. např. rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 10. 2018 ve věci C-56/17 *Fathi*, ECLI:EU:C:2018:803, bod 53). Každý členský stát se dle judikatury Soudního dvora „*tudiž může svrchovaně rozhodnout s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy, zda přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení, třebaže není příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením*“ (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. 1. 2019 ve věci C-661/17 *M. A. a další*, ECLI:EU:C:2019:53, bod 58). Ministerstvo vnitra tedy vůbec nemuselo o posouzení žádat Chorvatskou republiku, zejména pokud bylo z okolností případu zřejmé, že vzhledem k uvěznění stěžovatele nebude předání stěžovatele do jiného členského státu možné. Žádnou z výše uvedených možností však Ministerstvo vnitra nevyužilo, přičemž v souvislosti s posuzovaným případem je třeba poznamenat, že takovýto postup by byl zajisté vhodnější a celý případ by pak nepůsobil soudům a ministerstvu spravedlnosti zbytečně vzniklé komplikace.

58. Z vnitrostátního ani z unijního práva neplyne žadatelům o mezinárodní ochranu subjektivní právo, aby byla jejich žádost posouzena konkrétním členským státem Evropské unie. Stěžovatel tedy v důsledku postupu Ministerstva vnitra nebyl žádným způsobem zkrácen na svých ústavně garantovaných právech. Ministerstvo vnitra však v projednávané věci mohlo postupovat efektivněji. Přes tyto výtky však lze konstatovat, že ačkoli mohl postup Ministerstva vnitra lépe reflektovat výše formulované cíle unijní úpravy, nic to nemění na závěru, že podmínky pro povolení vydání stěžovatele napadeným rozhodnutím ministra spravedlnosti byly v projednávané věci splněny.

E. Závěr

59. Ústavní soud závěrem shrnuje, že v okamžiku rozhodování ministra spravedlnosti bylo vydání stěžovatele v souladu se zákonnými i ústavními požadavky. Ačkoli žadatele nelze vydat do jiného státu po dobu řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu, k porušení práv žadatele naopak nemůže dojít v případě, pokud tento opakovaně žádá o udělení mezinárodní ochrany v jakémkoli státě Evropské unie ze stejných nebo obdobných důvodů, tj. aniž by se změnilo rozhodné poměry, poté, co bylo skončeno řízení o jeho první žádosti. Obsahem práva na azyl ve smyslu čl. 43 Listiny (a rovněž ve smyslu čl. 18 Listiny EU) totiž není nárok jednotlivce na udělení mezinárodní ochrany, nýbrž „pouze“ veřejné subjektivní právo jednotlivce na to, aby byla jeho žádost o mezinárodní ochranu státem věcně projednána v souladu se zákonem.

60. Za těchto okolností Ústavní soud uzavřel, že vydáním napadeného rozhodnutí ministra spravedlnosti nemohlo být žádným způsobem zasaženo do subjektivního práva stěžovatele na věcné projednání jeho první žádosti o mezinárodní ochranu, jelikož v době vydání napadeného rozhodnutí neprobíhalo řízení o první žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Ministr spravedlnosti při vydání napadeného rozhodnutí postupoval v souladu s předchozími rozhodnutími obecných soudů ve věci vydání stěžovatele do Ruské federace, jakož i v souladu s vyžádaným stanoviskem Ministerstva

vnitru, a nic nenasvědčuje tomu, že by se při rozhodování dopustil svévole či interpretace, která by byla v extrémním rozporu s principy spravedlnosti.

61. S ohledem na výše uvedené důvody dospěl Ústavní soud k závěru, že napadeným rozhodnutím ministra spravedlnosti nebyla porušena ústavně zaručená práva stěžovatele. Ústavní soud proto ústavní stížnost zamítl podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, jako návrh nedůvodný. Ústavní soud takto rozhodl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení, neboť od něho nebylo možné očekávat další objasnění věci (srov. § 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 3. června 2019

Vojtěch Šimíček
předseda senátu